

A25

**INDARKERIA
MATXISTAREN
KONTRAKO
EGUNA**

A25N EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA
MATXISTA DESAGERRARAZTEKO
NAZIOARTEKO EGUNA

ASTEAZKENA 19
EHULEAK
PRESTAKUNTZA
Ikastaroa
17:00-18:30 Olakueta Etxea
La violencia racista en la
cotidianidad, mitos, bulos
y prejuicios (Gaztelera)

OSTEGUNA 20
"HEMEN BAI
BORROKA EGITEN DA"
Film laburra eta solasaldia
Euskal Fonda eta El
Salvadorreko
Garapenerako Kolektiba
Feministarekin
19:00 Kultur Etxea

IGANDEA 23
"ACOSADAS"
Zinema
19:00 Kultur Etxea
Helduak 5€ / Haurrak 3€

AZAROAK 25
MUG feminista >ADI
MOBILIZAZIOEI!
Ekintzak Eskoletan
Hezikidetzat aldearekin
eta Talde Morearekin
Tailer feministak
haurrentzat eta
nerabeentzat
Kultur Etxe zaharrean:
Zigiluak zuzenkatzea eta
estampatzia
(17:00-19:30, +8 urte)
Plastiko magikoak: pinak,
giltzatekoak eta inarrak
(17:30-19:00, +12 urte)
* Izen-ematea beharrezkoa

ASTEAZKENA 26
FOR SAMA (Euskarazko
azpiztituluak)
Dokumentala
18:30 Kultur Etxea
Doan

LARUNBATA 29
"IPUINETATIK
JABEUNTZARANTZ"
Ipuin kontalaria
12:15 Kultur Etxea
Itziar Sáenz de Ojerekin
Euskaraz
"AMAK" Txalo Produktzioak
Antzerkia
19:00 Kultur Etxea
Euskaraz 6€

IGANDEA 30
"BIHOTZ MUSEO BAT"
Bertso Saioa
12:00 Kultur Etxea
Euskaraz 6€ (bazkideak 4€)

LARUNBATA 13
CLOWN: "LAS CHARLAS
DEL AZUCARILLO"
LA COUCHERS
Antzerkia
19:00 Kultur Etxea
Gaztelera 6€ (bazkideak 4€)

ABENDUA
Herriak orain daude elkar
parte hartzen

Garazi Sampedro DKTko kidea eta Arrate Igarza Izan Inurrikoa.

"Izan Inurri babesgune bat da"

GARAZI SAMPEDRO ETA ARRATE IGARZA

Azaroaren 23an Emakumeen Lasterketa egingo dute Durangon; 11:00etan hasiko da, atletismo pistan. Inskripzioetako diruaren zati bat Izan Inurri taldeari emango diote

Maialen Zuazubiskar DURANGO

Garazi Sampedro eta Arrate Igarza herrikideak dira, lagunak. Baina orain ez ditu laguntasun horrek batu, Durango Kirol Taldeak antolatzen duen Emakumeen Lasterketak baino. Aurtun, izen emateetan jasoriko diruaren zati bat minbizia duten emakumeek osaturiko Izan Inurri elkarteari ematea erabaki du Durango Kirol Taldeak. Igarza inurri horietariko bat da. "Minbizia duten emakumeek, emakume izate hutsagaitik indarkeria mota ezberdinak pairatzen dituzte, eta aurtun horri ere eman gura diogu ikusgarritasuna", azaldu dute.

Hasteko eta behin, egun batzuk baino ez dira falta aurtengo Emakumeen Lasterketarako. Garazi, imajinatzen dut azken prestaketekin buru-belarri ibiliko zaretela.

Garazi Sampedro: Aste batzuk dira antolakuntzan hasi ginenetik, eta azken kontuak lotzen gabiltza, baina dagoeneko dena martxan da.

Aurtun, inskripzioetako diruaren zati bat Izan Inurri elkarteari emango diozue. Ez dakienarentzat, Arrate, zer da Izan Inurri?

Arrate Igarza: Izan Inurri Julene Illarramendik eta Miren Cuerdok sortu zuten, 2019an, minbizia pasatu dugun edo pasatzen dabiltzan pertsonen artean dauden hutsuneak betetzeko. Osasun sisteman hainbat hutsune dago, eta, gainera, minbizia oraindino ere tabua da. Hutsune horiei ikuspegi feminista eta eraldatzaile batetik erantzuteko sortu zen taldea. Baita minbizia zuzenean edo zeharka jasaten duten herriarrei laguntzeko ere.

Zuk zelan ezagutu zenuen Inurri?

A.I.: 2023an odoleko minbizi mota bat diagnostikatu zidaten, Hodgkinen linfoma. Kolpe gogorra izan zen. Prozesu gogor bati ekin nion. Tratamendua irailen amaitzen nuen eta uda horretan Izan Inurri taldea ezagutzeko aukera izan nuen, sare sozialen bitartez eta "zer da hau?" etorri zitzaidan burura. Kasualitate bat izan zen eta eurekin hartu-emanen jarri nintzen. Harrezkero inurri naiz. Niretzat Izan Inurri ezagutzea ederra izan zen; azken batean, bizipen gogor antzeratsuak dituztenek hobeto elkar ulertzen dute. Inguruan lagunak, familiakoak eta gertukoak badituzu ere, prozesuan bakardade handia sentitu dezakezu. Minbizia bizitzen dabilenari eta inguruan kasuren bat duenari Izan Inurrira joateko gonbita egiten diot. Akon-

AZAROAK 25
Indarkeria matxista ezabatzeko
Nazioarteko Eguna

AZAROAK 18
IBARRETXE
KULTUR ETXEA
18:00
HITZALDIA
Emakume nagusiak eta indarkeria.
Arrate Ruiz-Oria Esparta.
Indarkeria matxista aditua den osasun-psikologoa.

AZAROAK 24
IBARRETXE
KULTUR ETXEA
18:00
ZINEFORUM:
INDARKERIA
ZINEMAN
Zineman indarkeria matxista identifikatzen dugu, baita horri aurre egiteko agertzen diren estrategiak ere.

AZAROAK 25
ASKONDO
18:00 Irakurketa
instituzionala
eta ondoren
Manifestazioa

Iurreta
Euskarazko Eguna

Auskari
Euskarazko Eguna

painamendu ederra da eta babestuta sentituko da. Horrelako momentu gogor batean Inurrik eskaintzen duen akonpainamendua funtsezkoa izango da.

A.I.: Inurri babesgune bat da minbizia gertutik bizi dugun pertsonontzat; gainera, elkar-teari eskerrak sare bat eratzen da. Azken batean, hizkuntza berean berba egiten dugu, nahiz eta minbizi diferenteak edo prozesu guztiz diferenteak bizi izan. Gauza askotan, sentipen bere-tsuak bizi izaten ditugu. Proze-suak gogorak dira, diagnostikoa esaten dizuten momentutik edo proben emaitzak itxaroten zau-zen une horretatik, zer duzun ere ez dakizunean.

Zer antolatzen du Izan Inurrik?

A.I.: Izan Inurrik hainbat gau-za antolatzen du; besteak beste, berbaldiak, tabu asko apurtzen duten bertso saioak, eta erreti-roak minbizia pasatu dutenen-tzat. Orain, gainera, talde tera-piekin ere hasi gara Ainara Urdanpilleta psikologoagaz. Horrez gainera, elkarteak sare sozialetan ere badu presentzia, eta Usurbilen lokala du. Eta, lehen aipatu dudan moduan, elkarteak osasun sistemak dituen hutsuneak betetzen dabil.

Bere txikitasunetik, DKTK elkarta-sun keinu polit bat egin eta Ema-kumeen Lasterketan jasoriko di-

ruaren zati bat dohaintzan emango du. Zelan bururatu zitzaizuen ideia, Garazi?

G.S.: Elkartasunetik sorturiko ideia da. Lasterketa kausa baten aterkipean egiten dugu eta iku-si genuen Izan Inurriren filoso-fiak gure lasterketagaz bat egi-ten duela. Gainera, ikusten genuen korrika egiteak edo kirola egiten hasteak, onura fisikoez gainera osasun menta-lean ere eragin positiboa ekar-tzen duela. Eta, jakina, gure lasterketan edozein emakume-

"AURTEN LANDAKOKO ATLETISMO PISTAN HASI ETA AMAITUKO DA LASTERKETA"

"AZAROAREN 23KO LASTERKETA ALDARRIKATZEKO ETA ONDO PASATZEKO TOKIA DA"

rentzat dago lekua. Beharbada batek baino gehiagok galdetuko dio bere buruari ea zer erlazio duen minbiziak emakumeen aurkako indarkeriagaz. Badaude loturak. Minbizia duten emakumeek, emakume izate hutsa-gaitik indarkeria mota desber-dinak pairatzen dituzte, eta, horregaitik, aurten horri ere eman gura diogu ikusgarrita-suna.

Aldarrikapenetik asko duen arren, Emakumearen Lasterketak emakumeak kalera irteten eta kirola eginez jai giroan ibiltzea ere badu helburu.

G.S.: Aldarrikapenak egiteko eta ondo pasatzeko egun bat da. Beti esaten dudan moduan, lasterketak ahalduztzeko balio behar du. Emakumeen Lasterketaren aitzakiagaz emakumeren bat kirola egiten hasten bada, bikain. Eta urte barruan kirolagaz duen zita bakarra bada ere, orduan ere bikain. Emakume guztiak dira ongi etorriak. **Eta zuek ikusiko zaituztegu azaroaren 23an Durangoko kaleetan korrika?**

G.S.: Niri lan egitea tokatzen zait. Mikrofonoagaz giroa sortzea

izango da nire eginbeharra. Baina ikusi dut Arratek dagoeneko eman duela izena (barrez).

A.I.: Eman dut, bai, eta inguruan ere banabil zabaltzen familia-koen, lagunaren eta elkartekoen artean. Izan Inurri denarik dago; batzuek korrika egin dezakete, beste batzuek ez. Baina batzuek esan dute etorriko di-rela.

G.S.: Emakume guztiak anima-tu daitezela, ondo pasako dugu eta. Hori seguru!

Amaitzeko, aurten gainera laster-keta nobedadeekin dator.

G.S.: Aurten Landakoko atle-tismo pista hasi eta amaituko da. Lasterketak ibilbide berria izango du. Kilometroei dagokie-nez, aurreko urteetan ez zen 5 kilometrora heltzen, baina aur-ten borobildu egin dugu distan-tzia. Justu 5 kilometro izango ditu. Gainera, modu horretara atletismo pista publiko zabala-ri gerturatu gura diogu. Atle-tismo pista Durangon aparte geratzen den leku bat da askoren ustez. Eta herritarrei esan gura diegu hau denentzat dagoela zabalik, eta ez dela zertan at-leta izan pista erabiltzeko.

A25

EMAKUMEEN KONTRAKO
INDARKERIA EZABATZEKO
NAZIOARTEKO
EGUNA

Hiritar guztiak bideratuta:

AZAROAK 17

Hitzaldia (Gaztelaz)

11:00 -13:00 Andragunea

17:00 -18:00 Plateruena

"Espazio digitalak eta nerabezaroan eta gaztaroan duten eragina: ziberindarkeria matxistei galga jartzea"

Carmen Ruiz Repullo.

AZAROAK 23

VIII. Emakumeen lasterketa

10:30 Lasterketa laburra
Landakoko atletismo pista

11:00 Emakumeen lasterketa. 4800m.

Emakumeentzat bakarrik.
Durango Kirol taldeak antolatuta.

AZAROAK 25

12:00 Indarkeria matxistak hil dituen emakumeen omenezko gunean, Ambrosio Meabe plazan.

Adierazpen instituzionala eta lore-eskaintza.

19:00 MOBILIZAZIOA - Andra Mari
Durangoko Autodefentsa Feminista Asanbladak deituta.

AZAROAK 16

Hitzaldia (Elebiduna)

17:30-19:00 Elkartegia

"Hedabideen eta sare sozialen papera indarkeria matxisten erreparazioan".

June Fernandez

Talde zehatzei bideratutako ekintzak:

Cineforum Zugaza Zinemaren

How to have sex, Molly Manning Walker filmaren zuzendaria,

Sortzen kontsultoria genero-indarkerian eta emakumeen ahalduztzean adituak gidatua.

Aurkezpena Andragunea

Emakumeen aurkako indarkeriari aurre egiteko jarduteko eta koordinatzeko Durangaldeko II. Protokoloaren aurkezpena. / Protokoloaren asistentzia teknikoa (EDE Fundazioa)k zuzenduta. / Durangoko 3. sektoreko elkartei bideratuta.

AZAROAK 29

Cineforum

11:00 Zugaza Zinema

Custodia compartida, Xavier Legrand filmaren zuzendaria

Oihane Artetxe gidatua.

Durangoko Udaleko Andragunea ANDEREAk elkartearen kolaborazioarekin.

Antzerkia

19:00 San Agustín Kultur Gunea.

¡GUAPA! El Mono Habitado.

Ikusten ez den edertasunari buruzko ikuskizuna.

AZAROAK 25

EMAKUMEEN KONTRAKO INDARKERIA DESAGERRARAZTEKO NAZIOARTEKO EGUNA

Gure herrian indarkeria matxistaren inguruan
elkarrekin hausnartzeko kafe-solasaldiak

AZAROAK 20 18:00
ERROTA KULTUR ETXEA
**Indarkeria matxistari
aurre egitea,
komunitate osoaren
erantzukizuna.**

"Ellos hablan" filmean
proiektzioa eta solasaldia

Filmea gasteleñaz
eta solasaldia elebitan

ERRÓTIK KOOPERATIBA FEMINISTA

AZAROAK 24 18:00
ONLINE
**Indarkeria
matxistaren aurrean,
Abadiñoko
gizonak zer?**

Gizonen zuzendutako

tailerren aurkezpena

Elebitan

Itzara-emateko:
jabekuntzaeskola/jabadiño.eus

ERRÓTIK KOOPERATIBA FEMINISTA

AZAROAK 25
**ADI MUGIMENDU
FEMINISTAREN
MOBILIZAZIOETARA!**

AZAROAK 26 18:00
ERROTA KULTUR ETXEA
**Consentimiento,
deseo y libertad
sexual**

Hitzaldia eta solasaldia

Gasteleñaz

NEREA BARRIOA

AZAROAK 25

EMAKUMEENGANAKO INDARKERIAREN AURKAKO NAZIOARTEKO EGUNA

AZAROAK 8, 15, 22 eta 29

16:30-18:30 Tailerra: Ongizate
emotionala Kontzejuzarria.

Dinamizatzailea: Natalia Wilson.
Antolatzailea: Nabikari Emakume elkarteak.

AZAROAK 14, ostirala

16:00-20:00 Emakumeen traka
autodefentsa feminista hastapen
tailerra Kontzejuzarria.

Dinamizatzailea: Esther Lopez (SAFO
eskolako kidea) - Hitzkuntza: Gasteleña -
Antolatzailea: Udala-Berdintasun
Kontseilua

AZAROAK 25, asteartea

12:00 Kontzentrazioa
frontoiko aldiaren

• Eskola ki urteen lekoko irakurriko dira eta
amaitzeko "Indarkeriaaren kontrako abestia
abestuko da".

• Adierazpen instituzionalaren irakurketa
Antolatzailea: Udala-Berdintasun
Kontseilua eta eskola.

19:00 "Nemen bai, berroka egiten da"
film laburra eta solasaldia
Kontzejuzarria.

Antolatzailea: Udala-Berdintasun
Kontseilua eta Eskola Foroa.

AZAROAK 30, igandea

12:30 "Hace calor y somos nosotros"
ikusizkizuna Kontzejuzarria.

16:00etik geroakoztat

Hitzkuntza: Gasteleña

Antolatzailea: Nabikari Emakume elkarteak.

"Homofobia sotila da kirol arloko LGTBfobia adierazpenik ohikoena"

GARAZI BERAMENDI ALVARADO HIRUKI LARROXAKO KIDEA

Elorrioko Berdintasun Sailak antolatuta, herriko kirol taldeak LGTBfobiaren prebentzioan
eskolatuko dira Beramendiren eskutik. Eguaztenean izango dute lehenengo jardunaldia

Ekaitz Herrera ELORRIO

Elorrioko kirol elkarteek LGTB-
fobiari aurre egiteko prestakun-
tza saio solte batzuetan parte
hartu dute orain arte, eta he-
mendik aurrera jarraikortasun
handiagoagaz emango diete se-
gida jardunaldi horiei. Hiruki
Larroxako Garazi Beramendi
Alvaradok (Gasteiz, 1993) hiru
saio gidatuko ditu. Azaroaren
19an izango da lehenengoa.

Zein da egitasmo honen abiapuntua?

Prozesu parte hartzaile bat egin-
go dugu, eta, horri eskerrak,
LGTBfobiaren prebentziorako,
detekziorako eta erantzunerako
estrategiak diseinatu ditugu
modu kolektiboan. Elorrioren
gertatzen diren egoerak azter-
tuta, kirol eremuko jarrera eta
ohiturak identifikatu ditugu.
Hor mugitzen dabilena ikusi
nahi dugu, gero horren arabe-
rako tresna bateratuak sortze-
ko. Hau guztia 2024an sortu zen,
Elorrioren lanketa saio bat egin
genuenean. Gerora, aurtengo
ekainean beste saio bat egin
dugu, eta ikusi genuen jardun-
aldia motz geratu zela. Hori
horrela, orain hiru saioko pro-
zesu jarraitua egingo dugu.

**Elorrioko zenbat kirol klubegaz
gingo duzue bidea?**

Hamabost kirol talderi egin
diegu gonbita parte hartzeko.
Gutxi gorabehera, taldeen erdiek
baieztatu dute saioetan parte
hartuko dutela, eta beste erdiek
zalanztan daudela adierazi dute.
**Lanketa honek badu adin tarte
zehatzik?**

Gonbidapena zabala da, eta,
horrenbestez, eskola kiroleko
klubei zein federatutako kirol
elkarteei zuzenduriko parte
hartze prozesua da. Hori bai,
eskola kiroleko taldeen kasuan,
delegatuak edo arduradunak
etorri izan dira hona, denak

Garazi Beramendi.

helduak.

**Orain arteko saioetan parte hartu
duten kirol elkarteek azaleratu dute
LGTBfobiari, bazterkeriari edo
esku hartzeko premiarik?**

Modu zuzenean ez zaigu hala-
korik iritsi, baina iazko eta

**"EREMU ATSEGINAK
SORTU BEHAR
DITUGU LGTB
HERRITARRENTZAT,
BAITA KIROLEAN ERE"**

ekaineko aurrelanketek hainbat
gai identifikatzeko balio izan
zuten. Horietariko bat segurtasun
eta ikusgarritasun falta
izan zen. Eta identifikatutako
beste kontu bat isiltasunarena
da, normalizatutako komenta-
rioena. Normalean, eraso zuzen-
ak ez dira ohikoak izaten ha-
lako esparruetan. Zeharkakoak,
beharbada, ohikoagoak izaten
dira. Horrenbestez, kontua ez
da kasu zehatz bati aurre egitea,
lanketa orokortasun bati begira
egitea baino.

Zeintzuk dira LGBT pertsonen kirol eremuan sentitzen dituzten egoera zaurgarriak ohikoenak?

Hemen asko hitz egin dezakegu heteroarauari eta maskulinitate hegemonikoari buruz. Baita horrek guztiak roletan eta estereotipoetan eragiten duen presio sozialari buruz ere. Normalizatutako komentario ugari dago kirol esparruan, homofobia sotilaren erakusgarri direnak: "maritxua" edo *nena-za*, adibidez. Horiek izan daitezke ohikoenak, eta taldekako kirolean gertatu ohi dira normalean, entrenamenduetan zein partiduetan. Horrekin batera, aldagelak ere badira tentsio iturri, pertsona ez-bitarrentzat batez ere. Eta gero, erreferente falta handia dago. Gorengo mailako kirolean ikusten dugu hori, baina baita maila apalagoko taldeetan ere: LGBT kirolarien presentzia oso urria da. Horrez gainera, prestakuntza eta protokolo falta handia dago. **Egoera horiek kirol batetik bestera aldatzen dira?**

Bai. Maskulinizatutako kirolean, emozioa, indarra eta lehia-kortasuna baloratzen diren

Garazi Beramendi Elorrioren kirol elkarteetako kideekin lanketa egiten. ELORRIOKO UDALA

kirolean, era nabarmenean hazten dira homofobia esplizitua eta sotila. Bestalde, emakumeentzat jotzen diren kirolean hori ez da hainbeste gertatzen, baina hor lesbofobiarekin eta emakumeen sexualizazioarekin topo egingo dugu. Azken finean, kirol talde bakoitzak bere balioak eta kargak ditu, eta horiek guztiek LGBT-fobiaren forma eta intentsitatea konfiguratzeko dituzte. Ez dira indarkeria berdina igeriketa eremu batekoa eta futbol zelai batekoa. Desberdinak dira, en-

trenatzaileen eta gazteen arteko hartu-emanetan zein aldagelatan. Hala ere, oinarri bera dago kirol guztietan: zuzeneko indarkeria ez da hainbeste ikusten; zeharkakoa, ordea, bai.

Zelan heldu horri guzti horri? Zer tresna zabiltzate aplikatzen?

Lehen esan dudan bezala, prebentziorako, detekziorako eta erantzunerako lan egiten gabiltza. Eta hor, alde batetik, lan pertsonala dago, norbere kontzientzia hartzetik hasten dena. Gero, talde mailako haus-

narketa dago, eta, azkenik, maila instituzionala, behar bada protokoloak eta neurriak ezarri ditzakeena klubaren barruan. Izan ere, klubaren tamaina txikiagoa ala handiagoa izango da kasu bakoitzean, eta klub bakoitzeko ezaugarriak ere desberdinak izan daitezke. Horregatik, kirol klub bakoitzak bere esparrura eraman behar du lanketak. Saiotetan talde dinamikak egiten ditugu, kasu praktikoak aztertu. Autodiagnostikorako tresnak ere bagabiltza sortzen, klub bakoitzak bere barruko hausnarke-ta egiteko.

Halako lanketak beste herri batzuetan egin izan dituzuen, ikusi duzue fruiturik? Kirol elkarreetan eboluziorik?

Lana bukatutakoan baino gehiago, lana egin bitartean igartzen dugu hori. Oñatin, adibidez,

"EMAKUMEENTZAT JOTZEN DIREN KIROLETAN OHIKOAK DIRA LESBOFOBIA ETA SEXUALIZAZIOA"

gogoratzen naiz gauza asko azaleratu zela, eta hainbat neurri hartu zutela. Protokolo bat sortzea neurri bat da, adibidez. Azken finean, herrietan kontzientzia kolektibo handia badago, horri buruz hitz egiten baldin bada, hor aldaketarako espazioak zabaltzen dira. Abadiñon ere egin genuen lanketa bat, entrenatzaileekin. Hala-koetan beti pizten da zerbait, horrelako prozesuak martxan jartzean hitz egiten hasten garelako.

Lehen komentatu duzu Elorrioko kirol talde batzuk zalantzan zedela jardunaldietara agertu ala ez. Egin gonbita.

Interesgarria da klub eta elkarte guztien esperientzia jasotzea, eta udala ere badabil bidea egiten elkarlan horretarako. Azken finean, eremu atseginak sortu behar ditugu LGBT herritarrentzat, baita kirolean ere. Taldean egin beharreko lanketa da, eta norberak jarri behar du horretarako aletxoa. Izan ere, hau ez da zerbait isolatua. Gure baitan dago, eta, horrenbestez, denok arduratu behar dugu.

INDARKERIA MATXISTARI EZ!

AZAROAK 18	Dokumentala eta solasaldia: "Hemen bai, borroka egiten da" (Euskal Fondoak eta CFDL). El Salvadorreko giza eskubideen, genero-berdintasunaren eta eraldaketa sozialaren aldeko borroka feministari buruz.	Iturri Kultur Etxean 18:00
AZAROAK 19	Elorrioko kirol taldeei zuzendutako tailerra: "Kirol arloan LGBTIQ+ pertsonen kontrako jarrera matxistak ekiditeko protokoloa".	Iturri Kultur Etxean 17:00

Elkarretaratzea:
Azaroak 25, 19:00, Herriko plaza.
A25 honetan kirolean dagoen indarkeria matxista salatu nahi dugu.

Jone Guenetxea ZORNOTZA

Generoaren eta boterearen ikuspegia langai hartuko dituzte Zornotzan, *Neskamearen ipuina* nobela abiapuntu legez hartuta. Josune Muñoz Skolastikako ki-deak aztertuko du Margaret Atwood idazlearen lana jendaurrean.

Zelan ezagutu zenuen Margaret Atwooden lana?

Atwooden lana *Neskamearen ipuina* nobelatik ezagutu nuen. Feminista bilakatzeko prozesuan oraindino ez zegoen genero ikerketarik, baina Bizkaiko Emakumeen Asanbladan bazegoen bibliografia bat horretan trebatzeko. Lanetarikoz batzuk *El segundo sexo* eta *Política Sexual* ziren. Literaturaren barruan, Isadora Duncanen autobiografia eta Margaret Atwooden *Neskamearen ipuina* zeuden. Literatura aldetik liluratuta geratu nintzen. Maistra lana iruditu zitzaidan, eta literaturgile aparta. Hortik aurrera bere lana etengabe irakurri eta berrirakurri dut.

'Neskamearen ipuina' eta 'Testamentuak' distopiak direla esaten da, baina badute erreal bilakatzen dituen zeozer.

"Margaret Atwoodek etorkizun espekulatiboei buruz berba egiten du"

JOSUNE MUÑOZ ESKOLASTIKA

Margaret Atwood idazle kanadarraren 'Neskamearen ipuina' eta 'Testamentuak' lanak aletuko dituzte Zornotzan, azaroaren 19an, Zelaletako auditorioan, 18:30ean

Adwooden azierto handi bat haxe da: *Neskamearen ipuina* liburuan historian zehar gertatutakoak kontatzea erabaki zuen. Duen oinarri historikoagaz, ikusten dugu historia errepikatu egiten dela etengabe. Berak idatzi zuenean, faximoaren loraldia ez zebilen gertatzen orain-

dino, baina gerta zitekeen eta gertatzen ari da.

Atwoodek umore berezia dauka?

Umore fina dauka, batzuetan beltza edo gorria. Andre umoretsua da. Elkarrizketak egiten dituenean oso era umoretsuan egiten ditu. Ironia eta sarkasmoa ere erabiltzen ditu. Berak dioe-

nez, kanadarra delako jokatzeko du ezaugarri horiekin, horregaitik bizi dutela dena distantzia horretatik.

Genero ikuspuntua eta boterea bere lanen oinarrian daude.

Boterearen ertz guztiak arakatzea izan da bere lan osoaren helburu nagusia. Zer-nolako botere

harremana dugun naturagaz, zer-nolako botere politikoa erabiltzen dugun, generoen arteko botere harremanak eta abar. Botere berba bere hitz gakoetariko bat da.

Genero ikuspuntutik, Atwoodek zein ekarpen egiten du?

Bere lanek gogorarazten digute genero ariketa ezberdinak etengabe gertatzen ari direla, generoaren eta boterearen inguruko gizarte batean bizi garela, hain zuzen ere. Izan ere, generoa da pertsonak azpiratzeko lehenengo ardatza. Hori guzti hori ez ahazteko lan egiten ari da etengabe. Eta baita horren ondorio latzak gogorarazten ere. Zelanbaiteko profeta lana egiten duela esan daiteke.

Atwooden lanak irakurterrazak izateagaz batera, konplexuak dira. Zelan deskribatuko zenuke bere literatura?

Estilistikoki maistra bat da. Esaldia primeran ezagutzen du eta esaldiagaz oso jolas estilistiko onak egiten ditu. Badaude esaldi konplexuak, adjektibazio itzela dutenak, baina badaki erritmoa arintzen, eta elkarrizketa sakonak egiten ditu, umorez eta ironiaz.

AZAROAK 25

AMOREBIETA-ETXANO · 2025

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARIK EZ

INDARKERIA
MATXISTAREN
AURREAN, INDARTU
DITZAGUN SARE
FEMINISTAK

EMAKUMEEN AURKAKO
INDARKERIARIK EZ
NO A LA VIOLENCIA
CONTRA LAS MUJERES

amorebieta
etxano
UDALA AYUNTAMIENTO

Gainera, pertsonaia ahaztezinak sortzen ere badaki. Izatez, Atwood filologoa da, eta bere lanetan ondo igartzen da literaturaren nondik norakoak ezagutzen dituela, literaturaren aldordioak ezagutzen dituela. Oso ondo kontrolatzen ditu hizkuntzaren baliabideak. **Zorrotzako berbaldian, zer aurkituko dugu?**

Liburu mardul bi horiek komentatzeaz gainera, Atwooden aurreko eta ondorengo lanak ere aztertuko ditugu. Bere lanen bitartez, hain maistra handia nondik eta zelan sortzen den ulertzen ahaleginduko gara, eta zein izan den bere bilakaera. Atwoodek etorkizun espekulatiboei buruz berba egiten du. Gogoratu bere distopiak balizko etorkizunak direla. Ez ditu distopiak izendatzen, balizko etorkizunak baino. Gehiago ere baditu, eta berbaldian horiek ere errepasatuko ditugu.

Atwooden lana ezagutzen ez duenari nondik hasteko gomendatuko zenioke?

Baditu oso kontakizun liburu onak. Bere zapore eta neurria hartzeko, kontakizun liburu bat gomendatuko nioke. *Nueve*

Josune Muñoz.

cuentos malos, esate baterako, umore gorritz egindakoa. Baina beti neskamearen ipuina joateko gero. Hori irakurri beharrekoa da.

Azken lan hori plataforma ezagun batek telesail bihurtu izanak publiko zabalarengana heltzea eraging du.

'''NESKAMEAREN IPUINA' TELESAILAK OIHARTZUN HANDIA EMAN DIO LIBURUARI'''

Guk Skolastikan *Neskamearen ipuina* hasieratik programatu dugu eta beti egon da gure formakuntza ikastaroetan. Baina gurea salbuespena da, Margaret Atwooden jarraitzaile amorratua izan naizelako eta nire gustua ere hortxe zegoelako. Elkarrizketetan egileak berak kontatzen

du *Neskamearen ipuina* zirkuitu feministetan irakurtzen zela batez ere Baina telesailak oihartzun handia eman dio.

Liburua aurretik landu izan duzunez, telesailak ondo jasotzen du bere esentzia?

Lehenengo denboraldia oso ondo dago, liburu osoa da. Hortik aurrera, liburu desbideratu egiten da. Esango nuke Atwoodek ez zeukala pentsatuta *Testamentuak* idaztea, hamarkadak joan zirelako liburu batetik bestera. Baina oso andre argia denez, ez zuen kritikatzeko telesailaren jarraipena. Eleberrian protagonistak ez du izenik. Juneren bilakaera oso maskulinoa da bigarren denboraldian, eta hirugarrenean eta laugarrenean, gizaki bat baino gehiago, superhero bat ematen du. Eta hori ez da inondik inora protagonistaren benetako espiritua. Hortaz, Atwoodek oso ariketa inteligentea egin zuen. Pertsonaia nagusi bat hartu eta berak gura zuen bidetik bideratu zuen. Horrela, gidoigileak kritikatu beharrean, material literario bikaina eman zien hori zuzentzeko. Oso estrategia ona izan zen bere partetik.

AZAROAK 22

11:00 IHES GELA "BERDINTASUNAREN ALT XORRAREN BILA"

Olazar Frontoian
7-12 urte bitarteko haurrei zuzenduta
Eman izena Liburutegian. Epea: azaroak 21

AZAROAK 25

12:00 MINUTU BATEKO ISILUNEA

Udaletxe plaza
"Emakumeenganako indarkeriari ez" jarraian, eskolako haurren adierazpenaren irakurketa

17:00 "BELLAS" LABURMETRAIAREN EMANALDI ETA SOLASALDIA

Liburutegi zaharrean

19:00 ELKARRERATZEA

Udaletxe Plaza
Dominika talde feminista deitua

AZAROAK 25

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA

EZABATZEKO NAZIOARTEKO EGUNA

PROGRAMAZIOA

